

Gol kommune
Gamlevegen 4
3550 Gol

Brevet er sendt per e-post til: postmottak@gol.kommune.no

Iverksettelse av fellingstillatelse på en ulv i deler av Ringerike og Hole kommuner i Buskerud og deler av Jevnaker og Lunner kommuner i Oppland

---

Fylkesmannen i Buskerud gir i samråd med Fylkesmannen i Oppland fellingstillatelse på én – 1 – ulv i deler av Ringerike og Hole kommuner i Buskerud og deler Jevnaker og Lunner kommuner i Oppland. Fellingstillatelsen gjelder fram til fredag 7. september kl. 12:00.

Vi viser til muntlig søknad fra Ringerike og Hole beitelag mottatt 3. september 2018 kl. 11:50, tidligere skader og dokumentasjoner på ulv i beiteområdene og nytt skadetilfelle i Nordmarka (Ringerike) 2. september 2018.

Bakgrunn

I samråd med Fylkesmannen i Buskerud ga Fylkesmannen i Oppland fellingstillatelse på en ulv i Nordmarkskommunene første gang 28. mai 2018. Denne ble ved flere anledninger forlenget, senest 3. august 2018. I brev av 6. august ble ny søknad om forlengelse avslått med begrunnelse i at det ikke var registrert skade siden 5. juli eller forelå annen dokumentasjon på ulv i området siden 29. juli (dokumentert på viltkamera). 2. september undersøkte Statens naturoppsyn et lam nord for Oppkuven i Ringerike kommune og vurdert tilfellet som *Antatt ulv*. Det er da påvist 22 dokumenterte/antatte skader siden 21. mai.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jamfør forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jamfør §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av

myndighetene):

«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)»

Rovviltforskriften § 1 (formål):

”Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.”

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):

”Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark
- b. skadenes omfang og utvikling
- c. potensialet for fremtidige skader
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.”

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å hindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovvilt-nemnda, jamfør forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Kvoten for betinget skadefelling i rovviltregion 2 er gitt av Rovvilt-nemnda i vedtak av 16. mai 2018 og er på to ulv, hvorav ingen er felt.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettet på lang sikt og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jamfør § 14. En slik avveining skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jamfør også prinsippet om geografisk differensiert

rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 2.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om ulv i behandlingen av saken, jmfør § 8 i naturmangfoldloven. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge. Det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til rapport fra Rovdata og Viltskadecenter av mai 2018: *Bestandsovervåking av ulv vinteren 2017 – 2018. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 1-2018*. Fylkesmannen mener en eventuell felling av det skadegjørende individ i dette området har en begrenset innvirkning på den skandinaviske ulvebestanden og nasjonale bestandsmål. Det har årlig blitt felt ulver på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 5-9 individer per fellingssår (1. april til og med 31. mars). Skadefelling utgjør en liten andel av den kjente dødeligheten for ulv i Norge. Skadefelling i Norge i nåværende omfang ser ikke ut å ha vært til hinder for en økende bestandsstørrelse i Norge.

Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen og det skandinaviske ulveprosjektet (Skandulv) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jmfør naturmangfoldloven § 10.

Det er ikke mål om å ha ynglende ulv i Buskerud eller Oppland. I henhold til punkt 2.2.19 i rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at det skal være en lav terskel for å gi fellingstillatelse på ulv her dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. Terskelen for å gi tillatelse til felling av genetisk verdifulle dyr skal være høyere enn for andre individ. Det vises også til forvaltningsplanen for rovviltregion 2 hvor det er satt regionale mål, strategier og tiltak for ulv i regionen hvor det blant annet legges vekt på at dersom potensialet for skade er stort, skal terskelen for uttak være lav. Det er samtidig ikke en null-toleranse for ulv utenfor ulvesonen. Dette er også presisert i brev av 25. august 2011 fra Miljøvern-departementet til rovviltnemndene, fylkesmennene og direktoratet, der det går fram at punkt 2.2.19 i rovviltforliket ikke kan forstås slik at ethvert rovdyr som er i et prioritert beiteområde for husdyr eller kalvingsområde for tamrein omgående skal felles. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres en konkret vurdering av potensialet for skade, og dette vil variere ut fra tid på året og om rovdyret er fast etablert eller på vandring.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau. Det er mye sau på beite i området og skadepotensialet anses betydelig. Det er erfaringsmessig også svært vanskelig å felle ulv på barmark. Fylkesmannen anser det ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jmfør rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Fylkesmannen har vurdert den samlede belastninga som ulvebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Gjennom DNA-analyse er det tidligere i beitesesongen påvist ei ulvetispe i området, trolig to år gammel og født i Färna i Västmanland et godt stykke inn i Sverige. Denne er ikke vurdert som en genetisk viktig ulv. Det foreligger ikke flere DNA-treff på ulv i området, og om det er samme individ som fortsatt oppholder seg her vet vi ikke. Vi vurderer at det ikke kan legges avgjørende vekt på risikoen for å felle en ulv med verdifullt arvemateriale sett i forhold til

risikoen for skade på sau i dette tilfellet. Det er heller ikke kunnskap om genetisk viktige individer i nærområdene eller på vandring mot området. Vi har således lagt mindre vekt på føre-var-prinsippet, jamfør naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her, og vi legger til grunn at Stortinget gjennom vedtaket om forvaltningsområde for ynglende ulv har tatt de hensyn som senere er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vedtak

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for skader på sau dersom ulv fortsetter å oppholde seg i dette området, iverksetter Fylkesmannen i Buskerud i samråd med Fylkesmannen i Oppland skadefellingstillatelse på én -1- ulv i de deler av Ringerike og Hole kommuner i Buskerud og Jevnaker og Lunner kommuner i Oppland som omfatter Nordmarka.

Det knyttes følgende vilkår til skadefellingstillatelsen:

1. Tillatt område for skadefelling er Ringerike og Hole kommuner sør og øst for E16 og Jevnaker og Lunner sør for E16 og vest for Rv4.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én – 1 – ulv i tidsrommet **mandag 3. september til 7. september kl. 12:00.**
3. Tillatelsen gis Gol kommune som er ansvarlig for administrasjon av den økonomiske rammen da de er «vertskommune» i sone A i ordningen med regional skadefellingsberedskap i Buskerud. Fellingsforsøket skal ledes av Jon Anders Hefte som er regional fellingsleder i sone A.
4. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillter kravene til jakt på ulv, jf. *Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst*. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
5. Kun personer som er oppnevnt til kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Fellingsleder avgjør hvem av disse som deltar i fellingsforsøket. Kommunene skal sende en oversikt over deltakerne i skadefellingslaget til Fylkesmannen, dersom dette ikke er gjort tidligere i år. Dersom det blir endringer, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
6. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle gjeldende år. Deltakerne i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr. 313, §§ 13 og 14. Deltakerne i fellingsforsøket skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn skal **umiddelbart** underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om

påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

8. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere **en gang pr. døgn** når det pågår fellingsforsøk til Fylkesmannen i Buskerud, på telefon 480 26 848. **Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.**
10. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring hår, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse hos Rovdata.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jmfør viltloven § 35.
12. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal skytter fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.
13. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. **Det settes en ramme for dette fellingsforsøket til kr. 30 000,- til godtgjøring til fellingspersonell**, henholdsvis kr. 20 000 fra Buskerud og kr 10 000 fra Oppland, **og kr 10 000,- til konkrete utgifter** (kjøring, telefon etc), henholdsvis kr 5 000 fra hver fylkesmann. Rammen forvaltes av Gol kommune. I tillegg til fastsatt maksimale døgnpris (1 600,- pr døgn), skal kommunene også beregne feriepenge og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer. Dersom ulven fortsetter å bli værende i områdene tillatelsen er gitt for, kan Fylkesmannen øke rammen, forutsatt at innsatsen skjer på en hensiktsmessig og mest mulig kostnadseffektiv måte. Fylkesmannen kan også utvide fellingsområdet. Kommunen/fellingsleder må ta kontakt med Fylkesmannen i forkant av økt innsats dersom de mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører bl.a. timelister og oversikt over antall kjørte kilometer. **Kommunen skal sende sin fellingslogg, med detaljert oversikt over utgifter knyttet til fellingsforsøket til Fylkesmannen i Buskerud innen tre dager etter endt fellingsforsøk.**
14. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
  - a. Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.

- b. Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
- c. Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
- d. Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

15. Dersom det av fellingsleder vurderes som aktuelt å bruke løs på drevet halsende hund skal dette klareres med Fylkesmannen før bruk av slik hundekvipasje igangsettes.

16. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen f.eks. dersom det påvises genetiske viktig individ av ulv.

Fylkesmannen er tilgjengelig på beredskapstelefonen for rovvilt, tlf. 480 26 848, dersom det er spørsmål rundt denne tillatelsen eller annet.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra www.fmbu.no – Miljø og klima – Klageskjema.

Med hilsen

Helge Nordby
fagsjef

Even Knutsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift. Dokumentet blir bare sendt elektronisk.

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	Hønefoss
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Landbrukskontoret på Hadeland			
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER